

Warszawa, 23 października 2007 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Ewa SOWIŃSKA

ul. Śniadeckich 10, 00 656 Warszawa
tel. (022) 696 55 44 fax. (0 22) 629 60 79

ZBA-500-32/07/ESn

Pan
Prof. Ryszard Legutko
Minister Edukacji Narodowej

Szanowny Panie Ministrze,

Do Rzecznika Praw Dziecka napływają niepokojące sygnały dotyczące sytuacji dzieci przewlekle chorych w szkołach ogólnodostępnych. Dzieci tych nie obejmują przepisy Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2001 r. w sprawie orzekania o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży oraz szczegółowych zasad kierowania do kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania (Dz. U. Nr 13, poz. 114, z późn. zm.) w aspekcie możliwości otrzymania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

W wielu przypadkach przewlekła choroba wskazuje na konieczność specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Umożliwienie dzieciom przewlekle chorym uczęszczania do klas integracyjnych, gdzie warunek przyjęcia stanowi posiadanie orzeczenia do kształcenia specjalnego, wpłynęłoby korzystnie na ich funkcjonowanie w grupie rówieśniczej.

Pragnę podkreślić, iż stosownie do art. 70. ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., który stanowi: „Władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia. W tym celu tworzą i wspierają systemy indywidualnej pomocy finansowej i organizacyjnej dla uczniów i studentów.” oraz do art. 23 Konwencji o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r., Nr 120, poz. 526 z późn. zm.) dziecko przewlekle chore ma na równi ze zdrowymi dziećmi prawo do pełnego uczestnictwa w otaczającym życiu i nic nie powinno go z niego wyłączać.

Forma nauczania indywidualnego w tym przypadku nie może być jedyną właściwą formą, którą gwarantują tym dzieciom przepisy ww. rozporządzenia, ze względu na szczególną indywidualność każdego chorobowego przypadku.

Działając na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2000r., Nr 6, poz. 69) zwracam się z uprzejmą prośbą o jak najszybsze podjęcie działań, zapewniających dzieciom przewlekle chorym dostęp do właściwie zorganizowanej nauki (stosownie do stanu zdrowia) oraz umożliwiających pełnię normalnego życia w warunkach ułatwiających aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

Z poważaniem
S. Jankowska

**MINISTERSTWO
EDUKACJI NARODOWEJ
SEKRETARZ STANU**
Andrzej Waśko

Biuro Rzecznika Praw Dziecka	
WPLYNĘŁO	
2015. 11. 2007	
Ilość załączników	
Podpis	P. dyr. M. Dąbrowska
Dekretacja	

*E. Rucinski
15.11.07
MD*

Warszawa, 2007.11. 05

DKOS-2-ZS-523- /114/07

Pani
Ewa SOWIŃSKA
Rzecznik Praw Dziecka
ul. Śniadeckich 10
00-656 Warszawa

Szanowna Pani Rzecznik,

w związku z pismem z 23 października br. ZBA-500-32/07/ESn w sprawie warunków organizowania kształcenia dzieciom przewlekle chorym, uprzejmie wyjaśniam.

Realizowanie obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki przez dzieci i młodzież przewlekle chorych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego, może odbywać się, w zależności od ich stanu zdrowia, w przedszkolach i szkołach: ogólnodostępnych, integracyjnych lub specjalnych zorganizowanych w zakładach opieki zdrowotnej, w tym zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, a także w formie indywidualnego nauczania w miejscu pobytu dziecka.

Przy uwzględnianiu potrzeb edukacyjnych tej grupy uczniów, w pełni uzasadnione jest stosowanie specjalnych warunków nauki i metod pracy w szkołach specjalnych zorganizowanych w zakładach opieki zdrowotnej¹, podczas ich pobytu na leczeniu lub przy realizowaniu indywidualnego nauczania² w miejscu ich przebywania (tj. najczęściej w domu rodzinnym) na podstawie orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania wydanego przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w szkołach specjalnych zorganizowanych w zakładach opieki zdrowotnej i jednostkach pomocy społecznej. (Dz.U. z 2003r. Nr 51, poz. 446).

² Rozporządzenie ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2003 r Nr 23, poz. 193)

Obie te formy kształcenia organizowane są na wniosek rodziców dziecka, zgodnie ze wskazaniami lekarzy uczestniczących w procesie leczenia i nie wymagają posiadania przez dziecko orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Przepisy prawa oświatowego, biorąc pod uwagę, że uczniowie przewlekle chorzy, których stan zdrowia pozwala na uczęszczanie do szkoły ogólnodostępnej lub integracyjnej, posiadają jednak, w odróżnieniu do ich zdrowych rówieśników, także inne niż dydaktyczne potrzeby wynikające z przewlekłej choroby, zapewniają tej grupie uczniów możliwość skorzystania w szkołach z różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Pomoc tę organizuje się na podstawie opinii, wydanej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną, uwzględniającej wskazania lekarza dotyczące wymagań zdrowotnych dziecka.

Opinie takie mają na celu poinformowanie rodziców i dyrektora szkoły o zakresie potrzebnej dziecku pomocy medycznej, możliwej do udzielenia na terenie szkoły oraz wskazanie warunków, których spełnienie poprawi komfort psychiczny ucznia (istotna może być np. liczebność oddziału, do którego ten uczeń uczęszcza, usytuowanie oddziału w budynku szkolnym, lub wyposażenie szkoły w „sprzęt” dostosowany do potrzeb zdrowotnych tego ucznia).

Opinia ta nie może jednak zobowiązywać nauczycieli do wykonywania nawet najprostszych zabiegów medycznych, bowiem nie mają oni uprawnień i kwalifikacji do wykonywania zadań przypisanych ustawowo pracownikom resortu zdrowia.

Może natomiast, zawierać wskazanie do uczęszczania dziecka do klasy integracyjnej, w grupie uczniów pełnosprawnych, lub włączenie go do klasy terapeutycznej, w której na kształcenie uczniów przewidziane są dodatkowe środki finansowe w ramach podziału części oświatowej subwencji ogólnej.

Biorąc powyższe pod uwagę trudno przyjąć, że przepisy prawa oświatowego nie zapewniają tym uczniom powszechnego i równego dostępu do wykształcenia oraz, że wyłączały dzieci i młodzież przewlekle chorych z pełnego uczestnictwa w otaczającym życiu.

Przy pełnej dostępności i możliwości wyboru, o formie kształcenia oraz o zakresie wyłączenia, nawet jeżeli czasowo ma ono miejsce, decyduje bowiem przede wszystkim ich aktualny stan zdrowia.

Z wyznaczonymi
SEKRETARZ STANU

Andrzej Waśko
Andrzej Waśko